

Prædiken til 8. søndag efter trinitatis

Matt. 7, 15-21

”Hvis vi ikke kan stole på hinanden, hvor er vi så henne?” Ja, det må I nok spørge om, efter at I har hørt såvel profeten Jeremias som Jesus advare mod falske profeter. For under normale omstændigheder, så stoler vi jo på, hvad andre siger. Når nogen henvender sig til os, går vi ud fra, at det, de siger, også er sandt. De færreste af os tænker, at her kommer der en, som vil snyde mig.

Vi danskere har ord for at høre til de lykkeligste folk i verden, og en af grundene skulle netop være, at vi har tillid til hinanden. Især hvis den anden ligner mig. Men netop derfor er der brug for advarsler. For de, der kunne være ude på at snyde os, de ligner os jo. Eller de tager sig i hvert fald ud, sådan som vi gerne ser os selv, nemlig som fredelige væsener, iklædt fåreklæder, og ikke som glubske ulve.

Profeten Jeremias kommer med sin advarsel på et politisk vanskeligt tidspunkt i sit folks historie. Stormagten Babylon er på krigsstien, men så træder nogle profeter frem og beroliger folk: ”Tag det roligt. Det vil slet ikke gå så galt, som det ser ud til!” Profeterne forkynder fred, og det er lige præcis, hvad bange mennesker gerne vil høre. Derfor lytter de til fredsprofeterne og ikke til

Jeremias, der forkynder, at babylonierne vil erobre deres land. Hans overbevisning bygger ikke på militærpolitiske beregninger om størrelsen af de to nationer og deres militærkraft. Han bygger på, hvad han har fået at vide af Gud selv. Og hvis vi ser på, hvad der rent historisk skete, så var det Jeremias, der talte sandt. Babylonerne kom, de erobrede landet og ødelagde Jerusalem. Det var Jeremias, der var den sande profet, og fredsprofeterne var falske.

Ud fra hvordan det rent faktisk gik, kan vi afgøre, hvem der talte sandt. Så vidt så godt. Men når vi i dag hører advarslerne, så er det jo ikke nok at pege på, at Jeremias talte sandt om situationen dengang. For også i dag findes der falske profeter. Og hvordan kan vi skelne dem fra de sande profeter? Vi kan jo ikke bare vente og se, om profeternes forudsigelser går i opfyldelse eller ej.

For profeten Jeremias var det ganske enkelt. Den sande profet er den, der loyalt gentager, hvad Gud har befalet ham at sige. Den falske profet siger derimod, hvad han selv finder på. Det kriterium var enkelt og klart, men hvordan kunne man være sikker på, at Gud havde talt til netop den profet? I det gamle Israel var man bestemt også i tvivl.

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 285. 116. årgang
Juli 2015
ISSN 0901-2214

Der skulle noget mere til, end at en eller anden stillede sig op og sagde: ”Så siger Herren”.

De tre store profeter Esajas, Jeremias og Ezekiel har haft brug for at overbevise deres tilhørere om, at det var Gud selv, der havde sendt dem. De har derfor fortalt, hvordan de blev kaldet, og i de bøger, som bærer deres navn, er der omhyggelige skildringer af, hvordan Gud selv talte til dem.

Mens Esajas opholdt sig i templet i Jerusalem, viste Gud sig for ham, rensede hans mund, så han kunne tale sandt, og sendte ham derpå ud som sit sendebud. En profet, som Gud selv har rensset munden på, kan naturligvis ikke profetere falsk!

Profeten Jeremias gør meget ud af at fortælle, at det bestemt ikke var med sin gode vilje, han blev profet. Gud tvang ham og lagde simpelthen ordene i hans mund. Og så måtte han gå ud og forkynde det meget lidt populære budskab om det kommende nederlag til babylonierne og forklare det mindst lige så upopulære, at nederlaget var Guds straf over folkets ugudelighed.

Profeten Ezekiel oplevede ikke alene store syner. Det fortælles, at Gud befalede ham at sluge en bogrulle med alt det, han skulle forkynde, og så var der jo ikke andet at gøre end at videregive præcis, hvad Gud havde skrevet ned, og profeten nu havde slugt.

Datidens profeter måtte virkelig argumentere for, at Gud havde valgt netop dem til at være hans profeter. Men igen: Det kunne jo være, at de blot opfandt et særligt møde med Gud selv. Også de falske profeter hævdede jo at tale på Guds vegne. Men hvis det var deres egne ideer, Esajas, Jeremias og

Ezekiel diskede op med, så ville de dog næppe have talt så meget om ubehagelige ting som de kommende ulykker, der skulle regne ned over folket, hvis ikke de besindede sig og vendte om til deres Gud. For populære blev de i hvert fald ikke på den forkyndelse! Betyder det så, at vi kan være sikre på, at profeter, der tør sige alle de upopulære ting, netop er sande profeter? At det f.eks. er dem, der forkynder Guds straf over ugudelige i stedet for at tale om fred med Gud og fred med vor næste, som er de sande profeter? Nej, heller ikke det holder. For hverken Jesu ord eller de gammel-testamentlige profeters ord er dogmatiske læresætninger, som vi kan overføre direkte til vores eget liv. Hvad vi kan lære er, at det er forkynderens opgave at sige, hvad Gud ønsker at få sagt, og ikke hvad han eller hun har lyst til at sige eller tror, tilhørerne vil blive glade for.

Hvad Gud vil sige os er nemlig afhængigt af den situation, vi er midt i. Der er en tid til krig og en tid til fred, der er en tid til at elske og en tid til at hade. Der er en tid til at forkynde fred og en tid til at advare og formane til omvendelse.

Teksterne til i dag handler ikke om, hvordan vi helt generelt kan lære at skelne mellem sandt og falsk. De handler om at skelne mellem Guds ord og menneskers egne påfund. Og når det drejer sig om, hvad Gud vil os, så er der et kriterium, vi altid kan bruge, når vi skal vurdere, om det er Gud, der taler. Ud fra Bibelen kan vi slutte os til, at Gud altid taler i kærlighed, både når talen er streng, og når talen er mild. Og det som er karakteristisk for den kærlige tale er, at den aldrig er udtryk for ligegyldighed.

Den engelske forfatter, Somerset Maugham, har et sted skrevet sådan om kærligheden: ”Kærlighedens tragedie hedder ikke døden, den hedder heller ikke adskillelse – den hedder ligegyldighed”. Og sådan er det jo. Det smerteligste af alt er at opleve, at den, hvis kærlighed man stolede på, er blevet ligeglad med en. Ligegyldigheden er ødelæggende for kærligheden. Det gælder vores kærlighed til hinanden. Og det gælder Guds kærlighed til os. Hos Gud er der ikke plads til ligegyldighed, og derfor må Gud også indimellem sige os nogle sandheder, som vi ikke bryder os om. For Gud er ikke ligeglad med os, Gud vil os noget.

Og så er der én vej, som vi ikke skal glemme, når vi forsøger at afgøre, hvad der er Guds vilje, og om det, vi lytter til, er sand eller falsk tale. Det er bønnens vej.

”Jo, tak for rådet”, vil du måske sige, ”men når jeg beder til Gud om at give mig klarhed, så jeg kan skelne det sande fra det falske og vide, hvad Gud vil, at jeg skal gøre, så kommer der ikke en himmelsk stemme og fortæller mig, hvad der er sandt, og hvad der er falsk. Eller hvad der er det rigtige at gøre. Jeg har ikke oplevet, at Gud har talt så direkte til mig, som til Esajas eller Jeremias”. Nej, det har du nok ikke, for Guds måde at tale til os på er som oftest langt mindre spektakulær. Gud taler til os gennem vores samvittighed. Samvittigheden er nemlig ikke et tomrum, den er fuld af, hvad vi har lært gennem bibellæsning og forkyndelse, gennem undervisning og samtaler med andre mennesker. Og på den måde har vi fået et kendskab til Gud, som Ånden kan bruge til at vejlede os.

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

Jeg hørte engang sagt om en, at han havde en helt ren samvittighed - for han havde aldrig brugt den! Vi skal ikke blot bruge vores samvittighed, vi skal også give Guds Ånd plads til at fylde vores samvittighed med Guds ord, så vi lærer det at kende, og så vi også kan genkende det. Derfor må vi bede Gud om at tale til os gennem vores samvittighed, så netop de ord og tanker, som Gud ønsker at dele med os, bliver levende. Vi skal bede om hjælp til at skelne det sande fra det falske. Ja, mere end det. Vi skal gøre vores liv til én lang samtale med Gud, også selv om vi af og til knap nok ved, hvordan vi skal bede.

I en af vore salmer, ”Herre, gør mit liv til bøn”, som vi skal synge om lidt, bønfalder salmedigteren Gud Helligånd om at bede for ham, når han ikke selv kan finde ordene, men blot kan sukke og skribe. Bøn er samtale med Gud, og Gud selv hjælper os til at bede ved hjælp af sin Ånd. Samtalen mellem Gud og os er en samtale mellem et barn og dets far. Vi har fået barnekår hos Gud, så vi kan råbe ”Abba, Fader!” Eller anderledes sagt: Vi kan altid bede et Fader Vor og lade bønne ”Ske din vilje” sammenfatte, hvad vi har brug for. Ikke vores egen vilje, ikke vore egne ideer og påfund. Men Guds vilje med os. Og skulle vi ikke have kræfter til at bede et Fader Vor, så kan vi trøste os med, at selv i dødens stund, hvor ordene slipper op, og vi ikke selv magter mere, så er Jesus hos os. Ikke blot er han der som vores næste, han bereder også plads for os og beder Fader vor for os.

Vi er hver især sat i en verden, hvor sandt og falsk kæmper med hinanden. Men du er

ikke alene i den kamp. Du kan gå til Gud selv og bede ham overbevise dig om, hvad der er sandheden om dig selv og om Gud. Og når du ikke kan mere, så er Jesus der og går i forbøn for dig. Og hans kærlighed holder ud med dig. ”Kærlighedens tragedie hedder ikke døden, den hedder heller ikke adskillelse – den hedder ligegyldighed”; men hvis der er noget, vi kan være sikre på, så er det, at der ikke er et eneste menneske i denne verden, som er ligegyldigt for Gud. Og Gud ske lov for det!

Amen

Kirsten Nielsen

professor, tidligere Skejby-Lisbjerg

Salmer:

392, 496, 302, 588, 587